

NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE

**НИС А.Д. – Нафтна индустрија Србије
Нови Сад**

**Периодични кондензовани
финансијски извештаји за период од
девет месеци који се завршио на дан
30. септембра 2010. године
(неревидирани)**

Нови Сад, 28. октобар 2010. године

**Периодични кондензовани финансијски извештаји
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

САДРЖАЈ:

Страна

Кондензовани Биланс стања	3
Кондензовани Биланс успеха	4
Кондензовани Извештај о токовима готовине	5
Кондензовани Извештај о променама на капиталу	6
Напомене уз кондензоване финансијске извештаје	7 -50

**Периодични кондензовани финансијски извештаји
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

БИЛАНС СТАЊА

А К Т И В А	Напомене	30. септембар 2010	31. децембар 2009
		<i>(неревидирани)</i>	
Стална имовина			
Нематеријална улагања		4.752.512	4.792.744
Некретнине, постројења и опрема	6	87.179.185	83.221.228
Инвестиционе некретнине		873.049	499.974
Дугорочни финансијски пласмани		7.024.170	7.220.214
		99.828.916	95.734.160
Обртна имовина			
Залихе	7	33.305.038	23.056.296
Стална средства намењена продаји		132.534	135.649
Потраживања	8	13.710.136	11.390.933
Потраживања за више плаћени порез на добитак	8	170.237	41.689
Краткорочни финансијски пласмани	9	2.594.045	875.839
Порез на додату вредност и АВР	11	6.170.699	4.145.248
Готовински еквиваленти и готовина	10	10.661.328	8.671.501
		66.744.017	48.317.155
Укупна актива		166.572.933	144.051.315
Ванбилансна актива		127.172.625	151.211.899
ПАСИВА			
Капитал			
Основни и остали капитал	12	87.128.024	87.128.024
Резерве		889.424	889.424
Ревалоризационе резерве		39	39
Нереализовани добици по основу ХоВ		49.497	130.243
Нереализовани губици по основу ХоВ		(49.892)	(28.172)
Нераспоређени губитак		(53.159.223)	(55.836.391)
		34.857.869	32.283.167
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	13	15.733.564	16.040.464
Дугорочни кредити	14	36.317.804	34.733.451
Остале дугорочне обавезе	15	12.379.932	5.920.227
		64.431.300	56.694.142
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	16	15.825.211	18.566.832
Обавезе из пословања	17	39.324.633	23.367.446
Остале краткорочне обавезе и ПВР		3.882.147	3.884.567
Обавезе по основу ПДВ и осталих јавних прихода	18	6.673.571	7.323.145
		65.705.562	53.141.990
Одложене пореске обавезе		1.578.202	1.932.016
Укупна пасива		166.572.933	144.051.315
Ванбилансна пасива		127.172.625	151.211.899

Напомене од стране 7 до 50 су саставни део ових финансијских извештаја.

**Периодични кондензовани финансијски извештаји
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

БИЛАНС УСПЕХА

	Напомене	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
		<u>2010.</u> <i>(неревидирани)</i>	<u>2009.</u> <i>(неревидирани)</i>
Пословни приходи			
Приходи од продаје	19	111.897.485	80.876.502
Приходи од активирања учинака и робе		1.654.814	270.053
Повећање вредности залиха учинака		5.941.110	939.193
Остали пословни приходи		84.197	254.273
		<u>119.577.606</u>	<u>82.340.021</u>
Пословни расходи			
Набавна вредност продате робе		(2.582.352)	(4.666.312)
Трошкови материјала	20	(74.803.286)	(49.275.061)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	21	(15.201.142)	(14.159.981)
Трошкови амортизације и резервисања		(4.991.359)	(7.340.564)
Остали пословни расходи	22	(8.546.829)	(8.412.915)
		<u>(106.124.968)</u>	<u>(83.854.833)</u>
Пословни добитак (губитак)		<u>13.452.638</u>	<u>(1.514.812)</u>
Финансијски приходи	23	6.063.365	4.799.182
Финансијски расходи	24	(17.828.513)	(6.402.470)
Остали приходи	25	4.111.235	4.331.125
Остали расходи	26	(3.433.040)	(7.962.175)
Добитак (губитак) пре опорезивања		<u>2.365.685</u>	<u>(6.749.150)</u>
Порез на добитак		<u>311.483</u>	<u>(59.978)</u>
Порески расходи периода		(42.331)	(59.978)
Одложени порески приходи периода		353.814	-
Нето добитак (губитак)		<u>2.677.168</u>	<u>(6.809.128)</u>

Напомене од стране 7 до 50 су саставни део ових финансијских извештаја.

**Периодични кондензовани финансијски извештаји
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010. <i>(неревидирани)</i>	2009. <i>(неревидирани)</i>
Токови готовине из пословних активности		
Продаја и примљени аванси	178.061.255	128.452.143
Примљене камате из пословних активности	421.169	387.708
Остали приливи из редовног пословања	84.197	254.273
<i>Приливи готовине из пословних активности</i>	<u>178.566.621</u>	<u>129.094.124</u>
Исплате добављачима и дати аванси	(76.754.561)	(50.471.843)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(16.550.340)	(14.949.283)
Плаћене камате	(2.269.428)	(2.149.169)
Порез на добитак	(197.907)	(99.527)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(68.611.536)	(53.936.260)
<i>Одливи готовине из пословних активности</i>	<u>(164.383.772)</u>	<u>(121.606.082)</u>
Нето прилив из пословних активности	<u>14.182.849</u>	<u>7.488.042</u>
Токови готовине из активности инвестирања		
Продаја, некретнина, постројења и опреме	30.117	-
<i>Приливи готовине из активности инвестирања</i>	<u>30.117</u>	<u>-</u>
Куповина акција и удела (нето одливи)	(172.030)	-
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(8.269.985)	(3.269.901)
<i>Одливи готовине из активности инвестирања</i>	<u>(8.442.015)</u>	<u>(3.269.901)</u>
Нето одлив готовине из активности инвестирања	<u>(8.411.898)</u>	<u>(3.269.901)</u>
Токови готовине из активности финансирања		
Дугорочни и краткорочни кредити (нето прилив)	9.756.867	66.690.331
Остале дугорочне и краткорочне обавезе	5.616.669	1.006.350
<i>Приливи готовине из активности финансирања</i>	<u>15.373.536</u>	<u>67.696.681</u>
Дугорочни и краткорочни кредити и остале обавезе (нето одливи)	(19.188.251)	(73.839.104)
<i>Одливи готовине из активности финансирања</i>	<u>(19.188.251)</u>	<u>(73.839.104)</u>
Нето одлив готовине из активности финансирања	<u>(3.814.715)</u>	<u>(6.142.423)</u>
Нето прилив готовине	1.956.236	(1.924.282)
Готовина на почетку обрачуноског периода	8.671.501	3.989.794
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	537.962	79.367
Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине	(504.371)	(80.742)
Готовина на крају обрачуноског периода	<u>10.661.328</u>	<u>2.064.137</u>

Напомене од стране 7 до 50 су саставни део ових финансијских извештаја

Периодични кондензовани финансијски извештаји за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 01. јануара до 30. септембра 2010. године

(неревидирани)

	Основни капитал	Остали основни капитал	Резерве	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добици по основу хартија од вредности	Нереализовани губици по основу хартија од вредности	Нераспоређени губитак	Укупно
Стање на дан 01. јануара 2009.	81.530.220	5.597.804	889.424	60.783	136.760	(33.169)	(18.200.280)	69.981.542
Исправка материјално значајне грешке и промена рачуноводствене политике	-	-	-	-	-	-	-	-
Кориговано стање 01. јануара 2009.	81.530.220	5.597.804	889.424	60.783	136.760	(33.169)	(18.200.280)	69.981.542
Укупна повећања у претходном периоду	-	-	-	-	-	-	(6.809.128)	-
Укупна смањења у претходном периоду	-	-	-	-	(6.342)	7.582	-	(6.807.888)
Стање на дан 30. септембра 2009.	81.530.220	5.597.804	889.424	60.783	130.418	(25.587)	(25.009.408)	63.173.654
Стање на дан 01. јануара 2010.	81.530.200	5.597.824	889.424	39	130.243	(28.172)	(55.836.391)	32.283.167
Исправка материјално значајне грешке и промена рачуноводствене политике	-	-	-	-	-	-	-	-
Кориговано стање 01. јануара 2010.	81.530.200	5.597.824	889.424	39	130.243	(28.172)	(55.836.391)	32.283.167
Укупна повећања у текућем периоду	-	-	-	-	-	(21.720)	2.677.168	2.574.702
Укупна смањења у текућем периоду	-	-	-	-	(80.746)	-	-	-
Стање на дан 30. септембра 2010.	81.530.200	5.597.824	889.424	39	49.497	(49.892)	(53.159.223)	34.857.869

Напомене од стране 7 до 50 су саставни део ових финансијских извештаја

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

НИС а.д. – Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Предузеће), основано је Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године, као правни наследник пет предузећа у државној својини, „Јавног предузећа Нафтна индустрија Србије“ (у даљем тексту: „ЈП НИС“). Такође, на основу Одлуке Владе Републике Србије, утврђено је да припадајућа средства, права и обавезе ЈП НИС представљају новчани и неновчани улог у акцијском капиталу Предузећа.

Уговором о купопродаји акција који је закључен 24. децембра 2008. године дошло је до промене власничке структуре Предузећа која је регистрована у Централном регистру хартија од вредности дана 2. фебруара 2009. године. Власничка структура Предузећа након продаје је била:

- 51% основног капитала је у власништву Газпром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација
- 49% основног капитала је у власништву Владе Републике Србије, Министарства за привреду и приватизацију.

На основу Закона о бесплатним акцијама и Одлуке Владе о расподели тих акција грађанима Србије и запосленима НИС-а 6. јануара 2010. године дошло је до промене власничке структуре Предузећа. Нова структура акцијског капитала:

• Газпром Нефт ОАО	51.00%
• Влада Републике Србије	29.92%
• Грађани Републике Србије	14.74%
• Запослени и бивши запослени	4.34%

Комисија за листинг и котацију Београдске берзе донела је 23. августа 2010. године одлуку о пријему акција НИС-а на листинг А - Prime Market Београдске берзе. У складу са овом одлуком, први дан трговања акцијама НИС-а био је 30. августа 2010. године.

Предузеће послује у оквиру енергетског сектора, превасходно у Србији и бави се:

- Прерадом и прометом нафте и нафтних деривата;
- Истраживањем, развојем и производњом сирове нафте и гаса;
- Трговином течном нафтном гаса.

Седиште Предузећа је у Новом Саду, улица Народног фронта 12. Предузеће је запошљавало 10.160 радника на дан 30. септембра 2010. године (31. децембра 2009. године 11.084 радника).

Ови појединачни финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора.

Одобрени финансијски извештаји нису били предмет прегледа и ревизије.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПЕРИОДИЧНИХ
КОНДЕНЗОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА**

Приложени кондензовани финансијски извештај за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010. године састављени су у складу са МРС 34 "Периодично финансијско извештавање". Кондензовани периодични финансијски извештаји Предузећа не садрже све информације и напомене које је потребно приказати у годишњим финансијским извештајима и треба их посматрати упоредо са годишњим финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2009. Исти су састављени у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 46/2006 и 111/2009), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим МСФИ као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Имајући у виду разлике између ове две регулативе, ови финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- Предузеће је ове периодичне кондензоване финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије, који није у складу са захтевима МРС 1 – “Презентација финансијских извештаја.”
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказана на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Предузећа. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у напмени 3.

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА**

Основне рачуноводствене политике и значајне рачуноводствене процене коришћене у примени рачуноводствених политика су доследне оним које су примењене у финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2009. године.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.1. Наставак пословања

Финансијски извештаји састављени су у складу са концептом наставака пословања који претпоставља да ће Предузеће наставити са пословањем у догледној будућности. Како су на дан 30. септембра 2010. године текућа средства већа од текућих обавеза за износ од 1.038.455 хиљада РСД (31. децембра 2009. године текућа средства су била мања од текућих обавеза за износ од 4.824.835 хиљада РСД), и чињеница да је Предузеће остварило добитак у периоду од девет месеци који се завршио на дан 30. септембра 2010. године у износу од 2.677.168 хиљада РСД (у периоду од девет месеци који се завршио на дан 30 септембра 2009. године забележен је губитак у износу од 6.809.128 хиљада РСД), руководство Предузећа је уверено да ће обезбедити довољно расположивих средстава за измирење обавеза по њиховом доспећу.

Ново руководство Предузећа је током 2009. године успешно репрограмирало своје краткорочне кредите у средњерочне и дугорочне. Поред тога, већински акционар сматра Предузеће значајном ћерком компанијом Газпром Нефт-а, што подразумева приступ финансијским аранжманима Групе.

3.2. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе главног доносиоца пословних одлука. Главни доносилац пословних одлука који је одговоран за расподелу ресурса и процену резултата пословања пословних сегмената је Извршни одбор.

3.3. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Ставке укључене у финансијске извештаје Предузећа се одмеравају и приказују у динарима („РСД”), који представља функционалну и презентациону валуту Предузећа.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у иностраној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у билансу успеха осим у случају када су одложене у капиталу као инструменти заштите токова готовине и инструменти заштите нето улагања.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената приказују се у у билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи / расходи“.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.4. Нематеријална средства

(a) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на експлоатацију нафте и природног гаса, која се амортизују током периода истраживања, у складу са условима одређене лиценце (од 0 до 20 година).

(b) Рачунарски софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (од 0 до 20 година).

3.5. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(a) Средства за истраживања и процењивање

Током периода истраживања, трошкови истраживања и процене нафте и природног гаса се капитализују све док се не утврди да резерве нафте и гаса неће бити довољне да оправдају трошкове истраживања. Геолошки и геофизички трошкови, као и трошкови директно повезани са истраживањем се капитализују у периоду у којем су настали. Трошкови стицања права на истраживање се капитализују у оквиру нематеријалних улагања и амортизују се током њиховог процењеног века употребе или у складу са прогресом истраживачких активности, у случају да постоје значајне разлике.

(b) Развој основних и нематеријалних средстава

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацивање на Основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.5. Истраживање и процењивање минералних ресурса (наставак)

(c) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(d) Уговор о производној концесији и „buy back“ уговори

Резерве нафте и гаса које се односе на уговоре о производној концесији и „buy back“ уговоре се утврђују на основу уговорних клаузула о наплати трошкова насталих у активностима истраживања, развоја и производње стечених кроз употребу технологије и финансирање (трошкова нафта) и уделу компаније у произведеним количинама, ненамењених надокнади трошкова (профитна нафта). Приходи од продаје произведене нафте на које Предузеће полаже право се признају у билансу успеха у периоду у коме су настали, док се истраживање, развој и трошкови производње признају према горе наведеном принципу.

Удео предузећа у произведеним количинама и резервама, представља „профитну нафту“, укључујући у удео у експлоатисаној нафти у односу пореза, које сходно уговору, Влада земље треба да плати у име предузећа.

Као последицу тога, Предузеће треба да призна пораст опорезивог профита, кроз повећање прихода и трошкова пореза.

(e) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(f) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.5. Истраживање и процењивање минералних ресурса (наставак)

(г) Обезвређивање – Потврђена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

3.6. Некретнине, постројења и опрема

На дан 1. јула 2005. године, дан оснивања Предузећа, извршена је процена вредности основних средстава на основу њиховог усклађивања са тржишном вредношћу од стране овлашћеног процењивача. На дан 1. јануара 2006. године Предузеће је извршило укидање ревалоризационих резерви, насталих по основу повећања књиговодствене вредности некретнина, постројења и опреме по основу ревалоризације, у корист акцијског капитала.

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који су могу директно приписати набавци средства.

Некретнине, постројења и опрема у припреми вреднују се по набавној вредности односно цени коштања.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Предузеће у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.6. Некретнине, постројења и опрема (наставак)

Земљиште се не амортизује. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе за свако средство појединачно по стопама утврђеним рачуноводственом политиком Предузећа, а на основу процењеног корисног века трајања основног средства како би се распоредила њихова набавна или ревалоризована вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, као што следи:

Опис	%
Грађевински објекти	2-10
Производна и преносна опрема	4 -14
Остала опрема	2-20
Намештај	10-20
Возила	5-14
Рачунари	10-20

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности (напомена 3.7).

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/ (расхода)' (напомене 25 и 26).

3.7. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим Goodwill-а, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.8. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од станова датих запосленима и бившим запосленима Предузећа на рок преко годину дана.

Земљиште које се држи у оперативном закупу се класификује и рачуноводствено обухвата као инвестициона некретнина уколико испуњава остале захтеве из дефиниције инвестиционе некретнине.

Инвестиционе некретнине се вреднују применом поштене (фер) вредности. Поштена фер вредност одражава тржишне услове на дан биланса стања коригована, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене поштене (фер) вредности инвестиционих некретнина се књижи у корист или на терет биланса успеха у оквиру Осталих прихода.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Предузећу и да може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

3.9. Уговори о изградњи

Међународни рачуноводствени стандард 11 „Уговори о изградњи“ дефинише уговор о изградњи као уговор који је посебно закључен за изградњу неког средства. Трошкови уговора се признају као расход у периоду када настану.

Када се исход уговора о изградњи не може поуздано проценити, приход по основу уговора се признаје само до износа насталих трошкова из уговора за које је вероватно да ће бити надокнађени.

Када се исход уговора о изградњи може поуздано проценити и када постоји вероватноћа да ће уговор бити профитабилан, приход по основу уговора се признаје у периоду важења уговора. Када је вероватно да ће укупни трошкови уговора бити већи од укупног прихода по уговору, очекивани губитак се одмах признаје као расход.

Одступања од уговореног посла, потраживања и стимулације укључују се у приходе по основу уговора у мери у којој су иста уговорена са купцем и у мери којој их је могуће поуздано одмерити.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.9. Уговори о изградњи (наставак)

Предузеће користи 'метод степена довршености' како би утврдио одговарајући износ који треба признати у датом периоду. Степен довршености изградње се утврђује из односа укупно процењених трошкова уговора насталих до датума биланса стања и укупно процењених трошкова по сваком уговору. Трошкови у вези са будућим активностима по уговору настали током извештајног периода искључују се из трошкова уговора при утврђивању степена довршености изградње. Они су приказани као залихе, аванси или остала средства, у зависности од њихове природе.

Предузеће као средство исказује бруто износ који се потражује од извршиоца уговорених послова по свим уговоорима чије је извршење у току, а за које је збир насталих трошкова и признате добити (умањен за признате губитке) већи од сукцесивно фактурисаних износа. Сукцесивно фактурисани износ које купци још нису платили и гарантни депозити укључени су у позицију потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Предузеће као обавезу исказује бруто износ који се дугује наручиоцу уговорених радова по свим уговорима чије је извршење у току, за које је сукцесивно фактурисање премашило настале трошкове увећане за признату добит (умањено за признате губитке).

3.10. Дугорочна финансијска средства

Предузеће класификује своја финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

3.10.1. Класификација финансијских средстава

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума биланса стања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У билансу стања Предузећа зајмови и потраживања обухватају "потраживања од продаје и друга потраживања." (напомена 3.13)

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Исте чине дугорочна средства Предузећа, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума биланса стања онда чине краткорочну имовину Предузећа.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.10.2. Признавање и мерење финансијских средстава

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања – датум када се Предузеће обавезало да ће купити или продати финансијско средство. Зајмови и потраживања и улагања која се држе до доспећа се исказују по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Фер вредност хартија од вредности које котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно (и за хартије од вредности које не котирају), Предузеће утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за само предузеће.

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у биласну успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Предузећа на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у биланс успеха као Финансијски приходи/(расходи).

3.10.3. Умањење вредности финансијских средстава

Губици од умањења вредности се признају у билансу успеха у години у којој су настали, као резултат једног или више догађаја, који су настали након почетног признавања финансијских средстава расположивих за продају. Значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Кумулирани губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у билансу успеха – преноси се са капитала и признаје у оквиру финансијских расхода у билансу успеха за текућу годину. Губици због умањења вредности власничких инструмената признати у билансу успеха не могу се укинути кроз биланс успеха. Ако се у наредном периоду фер вредности дужничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају повећа и то повећање се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања губитка по основу умањења вредности у билансу успеха, губитак по основу умањења вредности се укида у билансу успеха.

Тест умањења вредности је описан у Напомени 3.13.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.11. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Преудзећа нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Залихе резервних делова за опрему која се користи у производњи се вреднују по цени коштања умањеној за оштећене и за обезвређење резервне делове са спорим обртом преко годину дана.

3.12. Стална средства (или групе за отуђење) намењена продаји

Стална средства (или групе за отуђење) су класификована као средства која се држе ради продаје ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, и ако се продаја сматра веома извесном. Ова средства се исказују по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје, ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, а не кроз наставак коришћења.

3.13. Потраживања од купаца

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Потраживања од купаца се иницијално признају по фер вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Предузеће неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима.

За прву класу комитената (комитенти који по укупном износу на дан биланса стања представљају 80% укупног износа потраживања), процењује се ризик наплате потраживања узимајући у обзир следеће индикаторе умањења вредности потраживања: старосну структуру потраживања, процењену наплативост дуга од купца у складу са његовим финансијским могућностима, и постојећом историјом кашњења наплате од купца.

За другу класу комитената (комитенти који по укупном износу на дан биланса стања представљају 20% укупног износа потраживања), процењује се ризик наплате потраживања узимајући у обзир кашњење у извршењу плаћања, те се исправка вредности ових комитената формира ако плаћање није извршено: у року од шездесет (60) дана од дана доспелости, у року од деведесет (90) дана од дана доспелости за потраживања за течни нафтни гас, испоручену робу/енергенте домаћим потрошачима у категорији «даљински системи грејања» (топлане), потраживања од купаца који се финасирају из буџета (војска, полиција, здравство, образовање, железнице итд.).

Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у билансу успеха у оквиру позиције „остали расходи“ (напомена 26). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у билансу успеха у оквиру „осталих прихода“ (напомена 25).

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.14. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну. Прекорачења по текућем рачуну укључена су у обавезе по кредитима у оквиру текућих обавеза, у билансу стања.

3.15. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Предузећа потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

3.16. Основни капитал

Предузеће је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као капитал.

3.17. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и судске спорове се признају: када Предузеће има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет биланса успеха Предузећа.

3.18. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности; све разлике између оствареног прилива (умањеног за трансакционе трошкове) и износа отплата, признају се у билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.18. Обавезе по кредитима (наставак)

Накнаде плаћене при прибављању кредита признају се као трансакциони трошкови до износа за који је вероватно да ће део или цео кредит бити повучен. У том случају, накнада се разграничава до коначног повлачења кредита. У случају да не постоји доказ да је делимично или укупно повлачење кредита вероватно, накнада се капитализује као аванс за ликвидност и амортизује се у току периода на који се кредит односи.

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико Предузеће нема безусловно право да одложи измирење обавеза за најмање 12 месеци након датума биланса стања.

3.19. Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или краћем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне. Обавезе према добављачима се исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе.

3.20. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу /у ком случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где предузеће послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.20. Текући и одложени порез на добит (наставак)

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази до датума биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

Одложена пореска средства и обавезе се „пребијају“ када постоји законски основ да се „пребију“ текућа пореска средства са текућим пореским обавезама и када се одложена пореска средства и обавезе односе на порез на добит који прописује исти порески орган једном или већем броју пореских обвезника и када постоји намера да се рачуни измире на нето основи.

3.21. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Предузеће има план дефинисаних доприноса за пензије. Предузеће издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Предузеће нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Остала примања запослених

Предузеће обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање и до остварења минималног радног стажа.

Јубиларне награде

Исплата јубиларних награда се одређује као број месечних зарада, на основу броја година које је запослени провео у Предузећу, што је приказано у следећој табели:

Број година проведених у Предузећу	Број плата
10	1
20	2
30	3
35	3,5
40	4

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.21. Примања запослених (наставак)

Примања приликом пензионисања

Предузеће је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати максимално:

- отпремнине у висини три месечне плате коју би остварио за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина,
- три просечне зараде по запосленом исплаћене код Послодавца

Очекивани трошкови накнада запосленима се разграничавају током периода трајања запослења.

Дефинисана обавеза за примања приликом пензионисања се процењује на годишњем нивоу од стране независних, квалификованих, актуара, применом методе пројектоване кредитне јединице. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем очекиваних будућих готовинских исплата применом каматних стопа висококвалитетних обвезница предузећа које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама обрачунавају се на терет или у корист прихода током очекиваног просечног преосталог радног века запослених за обавезе за пензије и на терет или у корист прихода у пуном износу за јубиларне награде и отпремнине.

Отпремнине

Отпремнине се исплаћују при раскиду радног односа пре датума редовног пензионисања, или када запослени прихвати споразумни раскид радног односа као вишак радне снаге у замену за отпремнину. Предузеће признаје отпремнину при раскиду радног односа када је евидентно обавезно да: или раскине радни однос са запосленим, у складу са усвојеним планом, без могућности одустајања; или да обезбеди отпремнину за престанак радног односа као резултат понуде у намери да се подстакне добровољни раскид радног односа у циљу смањења броја запослених. Отпремнине које доспевају у раздобљу дужем од 12 месеци након датума биланса стања своде се на садашњу вредност.

(с) Учешће у добити и бонуси

Предузеће признаје обавезу и трошак за бонусе и учешће у добити на основу прорачуна којим се узима у обзир добит која припада акционарима након одређених корекција. Предузеће признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.22. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Предузећа. Приход се исказује без пореза на додатну вредност, акцизе, повраћаја робе, рабата и попушта, након елиминисања продаје у оквиру Предузећа.

Предузеће признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Предузеће имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Предузећа. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Предузеће заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

a) Приход од продаје – велепродаја

Предузеће производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни нафтни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Предузеће испоручи производе велетрговцу, када велетрговац има пуно право располагања каналима продаје и утврђивања продајних цена производа, осим у случају нафтних деривата, чија је цена регулисана од стране Министарства енергетике Републике Србије. Не постоји било каква не испуњена обавеза која би могла да утиче на прихватање производа од стране велетрговца. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Предузеће не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате од 90 дана за предузећа у државној својини и 60 дана за остала предузећа, што је у складу са тржишном праксом.

b) Приход од продаје робе – малопродаја

Предузеће послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Предузеће прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

c) Приход од продаје услуга

Предузеће продаје инжењерске услуге везане за експлоатацију и складиштење нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.22. Признавање прихода (наставак)

с) Приход од продаје услуга (наставак)

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжињерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

д) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају умањења вредности потраживања, Предузеће умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

е) Приход од активирања сопствених учинка

Приход од активирања учинака и робе односи се на приходе по основу употребе производа, робе и услуга за сопствене производе потребе.

ф) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.23. Закупи

a) Рачуноводствено обухватање код закупца

Закупи где закуподавац задржава значајнији део ризика и користи од власништва класификују се као оперативни закупи. Плаћања извршена по основу оперативног закупа (умањена за стимулације добијене од закуподавца) исказују се на терет биланса успеха на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

Предузеће узима у закуп поједине некретнине, постројења и опрему. Закуп некретнина, постројења и опреме, где Предузеће суштински има све ризике и користи од власништва, класификује се као финансијски лизинг. Финансијски лизинг се капитализује на почетку закупа по вредности нижој од фер вредности закупљене некретнине и садашње вредности минималних плаћања закупнине.

Свака закупнина се распоређује на обавезе и финансијске расходе како би се постигла константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе. Одговарајуће обавезе за закупнине, умањене за финансијске расходе, укључују се у остале дугорочне обавезе. Камате као део финансијских расхода исказују се у билансу успеха у току периода трајања закупа тако да се добије константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе за сваки период. Некретнине, постројења и опрема стечени на бази финансијског лизинга амортизују се током периода краћег од корисног века трајања средства и периода закупа.

b) Рачуноводствено обухватање код закуподавца

Закуп је споразум по коме закуподавац преноси на закупца право коришћења средства током договореног временског периода у замену за једно или више плаћања.

Када се средства дају у закуп по основу финансијског закупа, садашња вредност плаћених закупнина се признаје као потраживање. Разлика између бруто износа потраживања и садашње вредности потраживања се исказује као незарађени финансијски приход.

Приход од закупа се признаје током периода трајања закупа применом методе нето улагања, која одражава константну периодичну стопу повраћаја.

Када је средство дато у оперативни закуп то средство се исказује у билансу стања зависно од врсте средства.

Приход од закупнине признаје се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

3.24. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Предузећа се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Предузећа одобрили дивиденде.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**

3.25. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава, ако капитализација почиње на дан или после 1. јануара 2009. године. Капитализација трошкова позајмљивања траје до дана када је средство спремно за употребу или продају.

Предузеће капитализује трошкове позајмљивања, који би могли бити избегнути, уколико није имало капиталне инвестиције у средства која се квалификују. Трошкови позајмљивања који се капитализују се обрачунавају на основу просечног трошка финансирања Предузећа (просечан трошак камата се примањује на инвестиције у средства која се квалификују), изузев средстава која су позајмљена специјално за сврхе набављања квалификованог средства. У том случају, стварни настали трошкови позајмљивања, умањени за приход од инвестирања по основу привременог инвестирања тих средстава, се капитализују.

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА

Рачуноводствене процене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се верује да ће у датим околностима бити разумна.

4.1. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке

Предузеће прави процене и користи претпоставке које се односе на будући период. Резултирајуће рачуноводствене процене ће, по дефиницији, ретко бити једнаке оствареним резултатима.

(а) Признавање прихода

Предузеће користи “метод степена завршености“ при рачуноводственом обухватању прихода од извршених услуга. Примена овог метода захтева да руководство изврши процену извршених услуга до одређеног датума као проценат од укупних услуга које треба извршити.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА (наставак)

4.1. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке (наставак)

(b) Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основу коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Предузеће одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, предузеће узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница предузећа које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

4.2. Кључна просуђивања у примени рачуноводствених политика

(a) Умањење вредности финансијских средстава расположивих за продају

Предузеће се руководи смерницама Међународног стандарда 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“ да одреди када је вредност финансијских средстава расположивих за продају умањена. Ово одређивање захтева значајно просуђивање. Приликом просуђивања руководство Предузећа, међу осталим факторима, процењује: трајање и обим до којег је фер вредност улагања мања од набавне вредности улагања; финансијско стање примаоца улагања и изгледи за окончање посла у скорој будућности, укључујући факторе као што су учинак индустрије и сектора, промене у технологији и токове готовине из пословања и финансирања.

(b) Финансијска криза

Текућа глобална криза ликвидности у свету која је почела средином 2007. године је, између осталог, резултирала смањењем нивоа улагања на тржишту капитала, смањењем ликвидности банкарског сектора и у неким случајевима вишим међубанкарским каматним стопама и великим колебањима на тржишту хартија од вредности. Неизвесност на глобалним финансијским тржиштима је такође довела до пропадања банака као и потребе пружања помоћи угроженим банкама у Сједињеним Америчким Државама, Западној Европи, Русији и другим деловима света. Није могуће са прецизношћу предвидети обим последица финансијске кризе нити је могуће у потпуности предузети мере заштите од њих.

Руководство није у могућности да поуздано процени ефекте било ког даљег погоршања ликвидности финансијских тржишта и повећане нестабилности валута и тржишта и капитала на финансијски положај Предузећа. Руководство верује да предузима све неопходне мере како би подржало опстанак и развој пословања Предузећа у текућим околностима.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА (наставак)

4.2. Кључна просуђивања у примени рачуноводствених политика (наставак)

(b) *Финансијска криза (наставак)*

Утицај на ликвидност:

Обим кредитирања купаца у велепродаји је у знатној мери редукован од септембра 2008. године. Ове околности би могле да се одразе на могућност Предузећа да обезбеди нове кредите и ре-финансира постојеће под кредитним условима који су примењивани за сличне трансакције у ближој прошлости.

Утицај на клијенте/зајмопримце

Дужници Предузећа могу доћи у ситуацију смањене ликвидност што последично може утицати на њихову способност да отплаћују позајмљене износе. Погоршање услова пословања дужника (или зајмопримца) такође може утицати на планиране токове готовине као и на процену умањења вредности финансијских и нефинансијских средстава. У мери у којој су информације биле доступне, руководство је правилно исказало ревидиране процене очекиваних будућих токова готовине у процени умањења вредности.

(c) *Процена вредности некретнина вреднованих по фер вредности*

Фер вредност инвестиционих некретнина рачуноводствено обухваћених коришћењем модела фер вредности у складу са Међународним стандардом 40 „Инвестиционе некретнине“ измењена је како би одразила тржишне услове на крају извештајног периода. Фер вредност инвестиционих некретнина је износ за који се некретнина може разменити између добро обавештених и вољних страна у независној трансакцији. “Продавац вољан да прода средство није приморан да да то учини по било којој цени. Најбољи доказ фер вредности обезбеђују садашње цене на активном тржишту за сличне некретнине на истој локацији и у истом стању. Ако недостају садашње цене на активном тржишту, Предузеће узима у обзир информације из различитих извора, укључујући:

- садашње цене на активном тржишту за некретнине друге врсте, стања и локације, кориговане тако да одражавају поменуте разлике;
- недавне (задње) цене сличних некретнина на мање активним тржиштима, кориговане тако да одражавају било какве промене у економским условима које су настале од дана трансакције а у погледу поменутих цена; и
- пројекције дисконтованих токова готовине засноване на поузданим проценама будућих токова готовине, поткрепљене условима било којег постојећег уговора о закупу и неког другог уговора и (када је то могуће) екстерним доказима као што су садашње тржишне закупнине за сличне некретнине на истој локацији и у истом стању, као и примену дисконтних стопа које одражавају садашње тржишне процене неизвесности у погледу износа и временског распореда/оквира/динамике токова готовине.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Руководство Предузећа је дефинисало сегменте пословања на основу извештаја ревидираних од стране Извршног одбора предузећа. Извршни одбор посматра пословање како са географског тако и са производног аспекта.

На дан 30. септембра 2010. године, пословне активности Предузећа су организоване у четири главна пословна сегмента:

1. Истраживање и производња нафте и природног гаса,
2. Производња деривата нафте,
3. Промет нафте и нафтних деривата и
4. Остало - НИС стручне службе.

Приход по извештајним сегментима потиче од следећег:

1. Истраживање и производња нафте и природног гаса генришу приход продајом нафте и гаса рафинеријама и Србијагасу
2. Прерада генерише приход продајом нафтних деривата сегменту Промета нафте и нафтних деривата
3. Промет нафте и нафтних деривата генерише приход малопродајом и veleпродајом сагласно са политикама описаним у напмени 3.22.

Резултати извештајних сегмената за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010. године дати су у прегледу који следи:

	<u>Истраживање и производња</u>	<u>Прерада</u>	<u>Промет</u>	<u>Остало</u>	<u>Укупно</u>
Пословни приходи сегмента	8.878.699	9.160.399	101.363.381	175.127	119.577.606
Интерни обрачун између сегмената	40.267.706	97.583.437	17.746.769	4.682.767	160.280.679
Приходи укупно	<u>49.146.405</u>	<u>106.743.836</u>	<u>119.110.150</u>	<u>4.857.894</u>	<u>279.858.285</u>
Пословни добитак/(губитак)	<u>23.217.116</u>	<u>(9.811.672)</u>	<u>758.368</u>	<u>(711.174)</u>	<u>13.452.638</u>
Финансијски приходи (расходи)	568.217	(3.331.041)	1.781.205	(10.783.529)	(11.765.148)
Остали приходи (расходи)	370.643	18.464	146.405	142.683	678.195
Добитак/(губитак) пре опорезивања	<u>24.155.976</u>	<u>(13.124.249)</u>	<u>2.685.978</u>	<u>(11.352.020)</u>	<u>2.365.685</u>
Одложени порески приход периода	-	-	-	353.814	353.814
Порески расход периода	-	-	-	(42.331)	(42.331)
Нето добитак/(губитак)	<u>24.155.976</u>	<u>(13.124.249)</u>	<u>2.685.978</u>	<u>(11.040.537)</u>	<u>2.677.168</u>

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

Резултати извештајних сегмената за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2009. године дати су у прегледу који следи:

	<u>Истраживање и производња</u>	<u>Прерада</u>	<u>Промет</u>	<u>Остало</u>	<u>Укупно</u>
Пословни приходи сегмента	7.581.968	9.500.673	65.215.688	41.692	82.340.021
Интерни обрачун између сегмената	<u>32.404.279</u>	<u>60.529.396</u>	<u>5.043.295</u>	<u>1.676.963</u>	<u>99.653.933</u>
Приходи укупно	<u>39.986.247</u>	<u>70.030.069</u>	<u>70.258.983</u>	<u>1.718.655</u>	<u>181.993.954</u>
Пословни добитак/(губитак)	<u>4.891.481</u>	<u>1.165.793</u>	<u>(7.487.993)</u>	<u>(84.093)</u>	<u>(1.514.812)</u>
Финансијски приходи (расходи)	127.570	960.798	980.131	(3.671.787)	(1.603.288)
Остали приходи (расходи)	(1.393.457)	(2.437.031)	(1.018.902)	1.218.340	(3.631.050)
Добитак/(губитак) пре опорезивања	<u>3.625.594</u>	<u>(310.440)</u>	<u>(7.526.764)</u>	<u>(2.537.540)</u>	<u>(6.749.150)</u>
Порески расход периода	-	-	-	(59.978)	(59.978)
Нето добитак/(губитак)	<u>3.625.594</u>	<u>(310.440)</u>	<u>(7.526.764)</u>	<u>(2.597.518)</u>	<u>(6.809.128)</u>

Продаја између сегмената пословања обавља се у складу са Одлуком о утврђеним трансферним ценама између пословних сегмената. Одмеравање прихода од екстерних купаца вршено је на начин конзистентан са оним у билансу успеха.

Средства и обавезе сегмената са стањем на дан 30. септембра 2010. године дата су у прегледу који следи:

	<u>Истраживање и производња</u>	<u>Прерада</u>	<u>Промет</u>	<u>Остало</u>	<u>Укупно</u>
<i>Средства</i>	<u>36.749.846</u>	<u>57.057.804</u>	<u>42.986.426</u>	<u>29.778.857</u>	<u>166.572.933</u>
<i>Обавезе</i>	<u>(10.252.037)</u>	<u>(4.446.362)</u>	<u>(42.856.221)</u>	<u>(74.160.444)</u>	<u>(131.715.064)</u>
<i>Нето средства</i>	<u>26.497.809</u>	<u>52.611.442</u>	<u>130.205</u>	<u>(44.381.587)</u>	<u>34.857.869</u>

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

Средства и обавезе сегмената са стањем на дан 31. децембра 2009. године дата су у прегледу који следи:

	<u>Истраживање и производња</u>	<u>Прерада</u>	<u>Промет</u>	<u>Остало</u>	<u>Укупно</u>
<i>Средства</i>	42.788.016	58.488.104	26.144.747	16.630.448	144.051.315
<i>Обавезе</i>	(9.912.949)	(26.074.015)	(8.925.799)	(66.855.385)	(111.768.148)
<i>Нето средства</i>	32.875.067	32.414.089	17.218.948	(50.224.937)	32.283.167

Анализа прихода Предузећа по основу најзначајних производа и услуга дата је у прилогу:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	<u>2010.</u>	<u>2009.</u>
Приход од продаје нафте и нафтних деривата	109.674.856	77.785.214
Приход од продаје услуга и остали приходи	2.222.629	3.091.288
	<u>111.897.485</u>	<u>80.876.502</u>

6. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

Најзначајнија улагања Предузећа у периоду од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010. године односе се на извршена улагања у МНС/ДНТ пројекат (улагања у постројење за благи хидрокрекинг и хидрообраду) у износу од 2.419.457 хиљада РСД. Стање датих аванса добављачима по истом основу на дан 30. септембра 2010. године износи 4.454.333 хиљада РСД.

**Напомене уз кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршава 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

7. ЗАЛИХЕ

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Сировине и материјал	17.981.299	14.215.098
Резервни делови	3.233.720	3.407.247
Алат и инвентар	124.556	120.147
Недовршена производња	4.334.466	2.375.837
Готови производи	9.883.259	5.900.842
Роба	1.854.165	677.604
	<u>37.411.465</u>	<u>26.696.775</u>
Дати аванси	1.193.018	1.708.451
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- залиха	(4.752.593)	(4.749.526)
- датих аванса	(546.852)	(599.404)
	<u>(5.299.445)</u>	<u>(5.348.930)</u>
Укупно залихе – нето	<u>33.305.038</u>	<u>23.056.296</u>

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	2010	2009
На дан 1. јануара	(5.348.930)	(1.569.786)
Исправка вредности на терет расхода текућег периода	(10.303)	(4.039.478)
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода	52.937	164.282
Отпис	6.881	96.052
Остало	(30)	-
	<u>(5.299.445)</u>	<u>(5.348.930)</u>
На дан 30. септембар / 31. децембра	<u>(5.299.445)</u>	<u>(5.348.930)</u>

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

8. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Потраживања по основу продаје		
- у земљи	19.890.120	18.778.375
- у иностранству	939.908	1.677.505
- повезаних правних лица	1.400.643	721.942
	<u>22.230.671</u>	<u>21.177.822</u>
Потраживања из специфичних послова	6.784.556	5.292.519
Потраживања за камате	4.793.443	4.099.968
Потраживања од запослених	126.078	120.431
Остала потраживања	7.526.364	7.518.505
	<u>12.445.885</u>	<u>11.738.904</u>
	<u>41.461.112</u>	<u>38.209.245</u>
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- потраживања по основу продаје	(8.951.361)	(10.280.128)
- потраживања из специфичних послова	(6.705.634)	(5.224.781)
- потраживања за камате и осталих потраживања	(12.093.981)	(11.313.403)
	<u>(27.750.976)</u>	<u>(26.818.312)</u>
Укупно потраживања – нето	<u>13.710.136</u>	<u>11.390.933</u>
Потраживања за више плаћен порез на добит	<u>170.237</u>	<u>41.689</u>

Потраживања из специфичних послова са стањем на дан 30. септембар 2010 године у износу од 6.784.556 хиљада РСД (31. децембра 2009. године: 5.292.519 хиљада РСД) у највећем делу у износу од 5.013.073 хиљада РСД се односе на потраживања пренета на НИС а.д. 2005. године. Наведена потраживања су у потпуности исправљена.

Потраживања по основу продаје са стањем на дан 30. септембра 2010. године чија наплата касни више од 90 дана за предузећа у државној својини и више од 60 дана за остала предузећа сматрају се обезвређеним, изузев за потраживања у укупном износу од 164.497 хиљада РСД (31. децембра 2009. године: 2.017.923 хиљада РСД), која се односе на потраживања од једног броја купаца за које у скорашњој прошлости нису установљени пропусти у плаћању.

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
До 3 месеца	13.121.880	8.895.203
Преко 3 месеца	9.108.791	12.282.619
	<u>22.230.671</u>	<u>21.177.822</u>

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**8. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА
(наставак)**

За потраживања по основу продаје са стањем на дан 30. септембра 2010. године у износу од 8.951.361 хиљада РСД (31. децембра 2009. године: 10.280.128 хиљада РСД) је формирана исправка вредности потраживања у целини. Појединачно обезвређена потраживања по основу продаје се углавном односе на потраживања од предузећа за које је процењено да се не може очекивати наплата потраживања по доспећу. Старосна структура наведених потраживања била је следећа:

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
До 3 месеца	7.067	15.432
Преко 3 месеца	8.944.294	10.264.696
	8.951.361	10.280.128

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
РСД	40.398.760	36.412.372
ЕУР	152.312	218.516
УСД	909.586	1.578.335
ГБП	432	-
РУБ	22	22
	41.461.112	38.209.245

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	2010	2009
На дан 1. Јануара	(26.818.312)	(26.596.772)
Резервисања за обезвређење потраживања	(1.535.056)	(3.648.464)
Отпис	120.620	2.622.324
Наплата раније исправљеног потраживања	509.845	622.703
Преноси	(28.073)	181.897
На дан 30. септембар / 31. децембра	(27.750.976)	(26.818.312)

Формирање и укидање резервисања за губитке због умањења вредности потраживања исказује се у оквиру 'Осталих расхода/Осталих прихода' у Билансу успеха (напомене 25 и 26). Износи књижени на терет исправке вредности отписују се када се не очекује да ће бити наплаћени.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

9. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Краткорочни кредити и пласмани	646.638	544.607
Краткорочни кредити и пласмани – повезана правна лица	1.125	16.266
Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана	3.982.493	1.950.830
Остали краткорочни финансијски пласмани	1.234	501
	<u>4.631.490</u>	<u>2.512.204</u>
<i>Минус:</i> Исправка вредности	<u>(2.037.445)</u>	<u>(1.636.365)</u>
Укупно краткорочни финансијски пласмани – нето	<u>2.594.045</u>	<u>875.839</u>

Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана са стањем на дан 30. септембра 2010. године у износу од 3.982.493 хиљада РСД (31. децембра 2009. године: 1.950.830 хиљада РСД) најзначајнијим делом се односи на текуће доспеће дугорочних репрограмираних потраживања у износу од 3.868.858 хиљада РСД. Такође, исказана исправка вредности краткорочних финансијских пласмана са стањем на дан 30. септембра 2010 године у износу од 2.037.445 хиљаду РСД (31. децембра 2009. године: 1.636.365 хиљада РСД) у целини се односи на исправку вредности текућих доспећа репрограмираних потраживања.

Промене на исправци вредности краткорочних финансијских пласмана су:

	2010	2009
На дан 1. Јануара	(1.636.365)	(119.251)
Резервисања за обезвређење потраживања	(169.670)	(1.602.926)
Укидање и остала кретања	<u>(231.410)</u>	<u>85.812</u>
На дан 30. септембра / 31. децембра	<u>(2.037.445)</u>	<u>(1.636.365)</u>

10. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Готовина у банци	10.356.603	8.513.140
Готовина у благајни	303.011	149.445
Остала новчана средства	1.714	8.916
	<u>10.661.328</u>	<u>8.671.501</u>

Краткорочни депозити код банака на дан 30. септембра 2010. године у износу од 6.188.037 хиљада РСД (31. децембра 2009. године: 7.618.081 хиљада РСД) представљају пласмане новчаних средстава код пословних банака и исказани су у оквиру позиције готовина у банци.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

**11. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА
РАЗГРАНИЧЕЊА**

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Разграничени порез на додату вредност	1.751.124	362.814
Унапред плаћени трошкови	105.961	33.372
Потраживања за нефактурисани приход	1.789.191	1.052.423
Акциза	817.012	986.447
Бенефиције запослених по основу стамбених кредита и остала активна временска разграничења	1.707.411	1.710.192
Укупно	6.170.699	4.145.248

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 30. септембра 2010. године у износу од 1.751.124 хиљада РСД је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Потраживања за нефактурисани приход са стањем на дан 30. септембра 2010. године у износу од 1.789.191 хиљада РСД (31. децембра 2009. године: 1.052.423 хиљада РСД) најзначајнијим делом односе се на потраживања од Noble Clean Fuels у износу од 1.788.736 хиљада РСД по основу прихода од продаје бензинских компоненти за које није извршено фактурисање у текућем периоду.

12. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Основни капитал представља акцијски капитал отвореног акционарског друштва.

На основу Уговора о купопродаји акција који је закључен 24. децембра 2008. године дошло је до промене власничке структуре Предузећа, која је регистрована у Централном регистру хартија од вредности дана 2. фебруара 2009. године. Власничка структура након продаје Предузећа је била:

- 51% основног капитала је у власништву Газпром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација, или 4.158.040 обичних акција;
- 49% основног капитала је у власништву Владе Републике Србије, Министарства за привреду и приватизацију, или 3.994.982 обичних акција.

На основу Закона о бесплатним акцијама и Одлуке Владе о расподели тих акција грађанима Србије и запосленима НИС-а 6. јануара 2010. године дошло је до промене власничке структуре Предузећа. Нова структура акцијског капитала:

- Газпром Нефт ОАО 51.00%
- Влада Републике Србије 29.92%
- Грађани Републике Србије 14.74%
- Запослени и бивши запослени 4.34%

Скупштина акционара Предузећа је у августу 2009. године донела одлуку о уситњавању акција Предузећа. Укупан одобрени број обичних акција износи 163.060.400 акција (2008: 8.153.022 акција) по номиналној вредности од РСД 500 по акцији (2008: РСД 10.000 по акцији).

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

12. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ (наставак)

Комисија за листинг и котацију Београдске берзе донела је 23. августа 2010. године одлуку о пријему акција НИС-а на листинг А - Prime Market Београдске берзе. У складу са овом одлуком, први дан трговања акцијама НИС-а био је 30. августа 2010. године.

Структура акцијског капитала на дан 30. септембра 2010. године је следећа:

Акционари	Број акција	Структура у %
Газпром Нефт	83.160.800	51,0000
Република Србија	48.720.714	29,8789
Societe Generale банка	134.050	0,0822
Unicredit bank Кастоди рачун	62.845	0,0385
ЗБ Инвест доо	54.920	0,0337
Војвођанска банка – Кастоди	42.870	0,0263
Melisma Trading ltd	21.293	0,0131
Raiffeisen Zentralbank	15.207	0,0093
BDD M&V Investments	14.312	0,0088
ДДОР Нови Сад	12.500	0,0077
Остали акционари	30.820.889	18,9015
	163.060.400	100,0000

У складу са купопродајним уговором, док год Влада Републике Србије има 10% власништва, њен позитиван глас је потребан за:

- Усвајање финансијских извештаја и ревизорског извештаја
- Промене Акта о оснивању
- Увећање и смањење капитала
- Промене статуса
- Набавку и отуђење средстава Предузећа велике вредности
- Промену регистрованог пословног седишта и активности
- Престанка пословања Предузећа

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

13. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Резервисање за обнављање природних ресурса	Резервисања за накнадна примања запослених	Резервисања за судске спорове	Укупно
Стање 1. јануара 2010. године	5.293.834	4.810.561	5.936.069	16.040.464
На терет/у корист биланса успеха:	426.014	479.533	(528.850)	376.697
Корекције вредности некретнина, постројења и опреме за износ резервисања	287.040	-	-	287.040
Укинуто и искоришћено у току године	-	(196.574)	-	(196.574)
Остало	-	-	(774.063)	(774.063)
Стање на дан 30. септембар 2010. године	6.006.888	5.093.520	4.633.156	15.733.564

(а) *Резервисање за обнављање природних ресурса*

Руководство процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима. Резервисање за рекултивацију активних бушотина за период од девет месеци који се завршио на дан 30. септембра 2010. године у укупном износу од 287.040 хиљада РСД признато је као повећање вредности некретнина, постројења и опреме.

(б) *Резервисања за судске спорове*

Процена предузећа је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 30. септембра 2010. године. Предузеће рутински процењује вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе вероватних или разумних процена губитака које обухватају просуђивање руководства након разматрања информација које укључују обавештења, поравнања, процене од стране Дирекције за правна питања, доступне чињенице, идентификацију потенцијалних одговорних страна и њихове могућности да допринесу решавању, као и претходно искуство.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

13. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

(с) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Отпремнине	1.088.329	1.007.687
Јубиларне награде	3.891.762	3.697.572
Остале накнаде у складу са стеченим правима	113.429	105.302
	5.093.520	4.810.561

Основне актуарске претпоставке које су коришћене су:

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Дисконтна стопа	6.5%	6.5%
Будућа повећања зарада	6%	6%
Просечан будући радни век	17.7	17.7

14. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Дугорочни кредити у земљи	22.650.325	19.590.473
Дугорочни кредити у иностранству	25.378.928	20.272.435
	48.029.253	39.862.908

Текуће доспеће дугорочних кредита

(11.711.449)	(5.129.457)
--------------	-------------

Укупно дугорочни кредити

36.317.804	34.733.451
-------------------	-------------------

Доспеће дугорочних кредита:

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Између 1 и 2 године	23.468.333	9.530.561
Између 2 и 5 године	5.618.120	18.591.704
Преко 5 година	7.231.351	6.611.186
	36.317.804	34.733.451

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

14. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Валутна структура дугорочних обавеза по основу дугорочних кредита у земљи и иностранству је следећа:

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
РСД	3.046	4.871.441
ЕУР	10.296.186	11.313.045
УСД	37.254.206	23.302.211
ЈПУ	475.815	376.211
	48.029.253	39.862.908

Преглед обавеза по основу дугорочних кредита са стањем на дан 30. септембра 2010. године и 31. децембра 2009. године дат је у следећој табели:

Поверилац	Валута	30. септембар 2010	31. децембар 2009
<i>Дугорочни кредити у земљи</i>			
Алфа банка Србија, Београд	УСД	7.272.931	5.271.551
НЛБ банка, Нови Сад (Лондонски клуб)	УСД	50.693	44.799
НЛБ банка, Нови Сад (Париски клуб)	УСД	506.073	444.673
НЛБ банка, Нови Сад (Париски клуб)	ЈПУ	475.815	376.211
Ерсте банка, Нови Сад (Лондонски клуб)	УСД	4.821	4.261
Ерсте банка, Нови Сад (Париски клуб)	ЕУР	466.047	431.111
Ерсте банка, Нови Сад (Париски клуб)	УСД	286.702	250.870
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	895.407	1.176.236
Пиреус банка, Београд	УСД	5.311.473	4.868.106
Привредна банка, Панчево (Париски клуб)	ЕУР	240.931	225.694
Привредна банка, Панчево (Париски клуб)	УСД	1.654.282	1.465.489
Влада РС (IBRD)	ЕУР	4.935.338	4.561.041
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	546.766	467.096
Остали кредити	РСД	3.046	3.335
		22.650.325	19.590.473
<i>Дугорочни кредити у иностранству</i>			
Московска банка, Руска Федерација	УСД	7.810.990	3.336.425
ЕФГ НЕФ БВ, Холандија	УСД	4.539.363	3.042.019
Ерсте Банка, Холандија	ЕУР	3.185.244	4.314.996
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	3.905.495	3.336.425
НБГ Банка, Грчка	УСД	2.494.760	2.369.682
НБГ Банка, Грчка	ЕУР	573.219	603.967
Синохем, Велика Британија	УСД	2.869.857	3.268.921
		25.378.928	20.272.435
<i>Минус текућа доспећа дугорочних кредита</i>		(11.711.449)	(5.129.457)
		36.317.804	34.733.451

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

15. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Обавезе према матичном предузећу	12.281.799	5.804.462
Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп	96.923	114.557
Остале дугорочне обавезе	1.210	1.208
	12.379.932	5.920.227

Обавезе према матичном предузећу са стањем на дан 30. септембра 2010. године у износу од 12.281.799 хиљада РСД (ЕУР 115.675.276) односе се на обавезу према Газпром Нефту по основу добијеног кредита, а на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008, којим се Газпром Нефт обавезао да до 31.12.2012. године одобри зајмове за финансирање програма реконструкције и модернизације технолошког комплекса у износу од 500.000.000 евра. Наведене обавезе се плаћају у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године, где последња рата доспева дана 15. маја 2023 године.

16. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Краткорочни кредити	4.061.715	13.388.074
Део дугорочних кредита који доспева до једне године	11.711.449	5.129.457
Део дугорочних обавеза по фин. лизингу који доспева до једне године	39.881	37.694
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године	12.128	11.583
Остале краткорочне финансијске обавезе	38	24
	15.825.211	18.566.832

17. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Примљени аванси, депозити и кауције	1.909.740	1.007.016
Обавезе према добављачима		
- у земљи	2.328.689	1.741.997
- у иностранству	5.021.870	16.708.415
Добављачи – матична и зависна правна лица	15.099	22.577
Добављачи – остала повезана правна лица	29.459.964	3.358.787
Остале обавезе из пословања	69.095	74.482
Остале обавезе из специфичних послова	520.176	454.172
	39.324.633	23.367.446

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

17. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (наставак)

Обавезе према осталим повезаним правним лицима са стањем на дан 30. септембра 2010. године у износу од 29.459.964 хиљада РСД (на дан 31. децембра 2009. године: 3.358.787 хиљада РСД) најзначајнијим делом у износу од 29.372.917 хиљада РСД (на дан 31. децембра 2009. године: 3.244.473 хиљаде РСД) се односе на обавезе према добављачу Газпром Нефт Trading, Аустрија по основу набавке сирове нафте.

18. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПДВ-а И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Обавезе за порез на додату вредност	1.005.474	593.094
Обавезе за акцизе	2.846.723	2.074.755
Обавезе за порезе и царине	1.812.585	240.822
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	46.561	147.858
Укалкулисане обавезе	421.408	1.857.544
Остала пасивна временска разграничења	540.820	2.409.072
	6.673.571	7.323.145

Укалкулисане обавезе са стањем на дан 30. септембра 2010. године у износу од 421.408 хиљада РСД се односе и на процењене, нефактурисане трошкове услуга извршених од стране добављача у периоду од девет месеци који се завршио на дан 30. септембра 2010. године. (31. децембра 2009. године 1.857.544 хиљада РСД најзначајнијим делом на нефактурисану обавезу према IAG International по основу набавке опреме).

Остала пасивна временска разграничења са стањем на дан 30. септембра 2010. године у износу од 540.820 хиљада РСД (31. децембра 2009. године: 2.409.072 хиљада РСД) у највећем износу се односе на укалкулисане кварталне бонусе у износу од 265.816 хиљада РСД и разграничене трошкове набавке у износу од 132.650 хиљада РСД.

19. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
Приходи од продаје производа робе и услуга		
- на домаћем тржишту	95.408.161	71.221.627
- на иностраном тржишту	12.637.026	9.433.523
	108.045.187	80.655.150
Приходи од продаје зависним и осталим повезаним правним лицима	3.852.298	221.352
	111.897.485	80.876.502

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

20. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

Трошкови материјала укључују :

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
Трошкови материјала за израду	41.301.652	29.151.795
Трошкови режијског и осталог материјала	462.089	561.678
Остали трошкови горива и енергије	885.680	1.175.776
	42.649.421	30.889.249

21. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	9.508.092	8.835.574
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	1.659.843	1.595.991
Трошкови накнада по уговору о делу	249.120	110.303
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	45.288	8.703
Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	14.210	3.330
Отпремнине	2.676.387	2.546.888
Остали лични расходи и накнаде	1.048.202	1.059.192
	15.201.142	14.159.981

Трошкови отпремнина исказани у износу од 2.676.387 хиљада РСД односе се на трошкове настале по основу програма добровољног раскида радног односа објављеног 15. јула 2009. године - "Програм 750". На основу Уговора о купопродаји акција НИС-а и закљученог социјалног програма, НИС може да предложи раскид радног односа, под условом да запосленом исплати једнократну отпремнину у износу од ЕУР 750 за сваку навршену годину радног стажа. Укупан број запослених који су прихватили раскид радног односа у пословној 2010. години је 1.076 радника.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

22. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
Производне услуге	1.495.932	1.047.411
Транспортне услуге	1.171.767	1.030.707
Услуге одржавања	658.154	684.678
Закупнине	134.422	164.727
Трошкови сајмова	315	2.191
Реклама и пропаганда	128.785	98.932
Трошкови истраживања	162.220	211.493
Остале услуге	595.670	537.215
Непроизводне услуге	1.498.155	1.376.154
Репрезентација	56.417	61.464
Премије осигурања	291.666	499.984
Трошкови платног промета	171.147	529.054
Трошкови царина, пореза на имовину и осталих пореза	873.854	1.302.987
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	965.235	403.943
Трошкови правних, консултантских и осталих услуга	90.330	152.007
Административне и друге таксе	108.700	130.658
Остало	144.060	179.310
	8.546.829	8.412.915

Трошкови непроизводних услуга остварених у периоду од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010. године у износу од 1.498.155 хиљада РСД (исти период 2009. године: 1.376.154 хиљада РСД) најзначајнијим делом се односе на трошкове ангажовања услужних предузећа (обезбеђење и чишћење) у износу од 781.840 хиљада РСД као и трошкове услуга пројектовања у износу од 166.564 хиљада РСД.

23. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
Финансијски приходи из односа са матичним и осталим повезаним правним лицима	-	548
Приходи камата	1.104.439	1.978.815
Позитивне курсне разлике	4.883.073	2.787.986
Остали финансијски приходи	75.853	31.833
	6.063.365	4.799.182

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

24. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
Расходи камата	2.340.125	2.193.933
Негативне курсне разлике	15.485.645	4.068.205
Остали финансијски расходи	2.743	140.332
	17.828.513	6.402.470

25. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
Добици од продаје:		
- некретнина, постројења и опреме	13.809	40.293
- материјала	5.666	8.490
Вишкови	30.638	47.238
Наплаћена отписана потраживања	-	29.218
Приходи од смањења обавеза	62.587	30.490
Приходи од укидања дугорочних резервисања	577.411	1.814.162
Приход од наплаћених пенала	43.860	51.564
Корекција укалкулисаних бонуса	749.479	-
Ефекти корекција вредности улагања у Анголу	769.357	169.364
Капитализација бушотина	254.773	-
Усаглашавање вредности дугорочних финансијских пласмана	284.218	-
Корекција амортизације обезвређених некретнина	179.022	-
<i>Приходи од усклађивања вредности:</i>		
- нематеријалних улагања	-	243
- некретнина, постројења и опреме	6.613	-
- дугорочних финансијских пласмана и хартија од вредности расположивих за продају	130.059	-
- залиха	62.334	1.364.043
- потраживања и краткорочних финансијских пласмана	551.727	498.036
- остале имовине	5.862	9.599
Остали непоменути приходи	383.820	268.385
	4.111.235	4.331.125

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

26. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
Губици од продаје некретнина, постројења и опреме	22.068	133.433
Мањкови	50.842	49.514
Исправка вредности потраживања	11.246	2.479
Ефекти корекција вредности улагања у Анголу	458.133	36.006
Корекција вредности грађевинских објеката	273.123	-
<i>Расходи по основу усклађивања вредности:</i>		
- некретнина, постројења и опреме	79.856	3.289
- осталих дугорочних финансијских пласмана	-	487.985
- залиха	63.361	487.231
- датих аванса	6.036	6.017
- потраживања	1.534.844	6.197.458
- остале имовине	169.670	184.763
Остали непоменути расходи	763.861	374.000
	3.433.040	7.962.175

27. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
<i>Дати аванси</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	5.166	40.456
NIS Oil Trading, Франкфурт, Немачка	-	52.757
	5.166	93.213
<i>Потраживања</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	5.913	219.456
NIS Oil Trading, Франкфурт, Немачка	-	102.565
Светлост, Бујановац, Србија	44.964	25.741
NIS Оверсиз, Москва, Русија	1.013	22
Ранис, Московска област, Русија	37.255	28.669
Газпром Нефт Trading, Аустрија	-	556.892
	89.145	933.345
Укупно потраживања:	94.311	1.026.558

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

27. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

	30. септембар 2010	31. децембар 2009
<i>Пасива</i>		
<i>Обавезе</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	(16.796)	(17.060)
NIS Oil Trading, Франкфурт, Немачка	-	(45.962)
Светлост, Бујановац, Србија	(4)	(4)
Газпром Нефт Trading, Аустрија	(29.372.917)	(3.011.316)
Газпром Нефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација	<u>(12.333.672)</u>	<u>(5.804.462)</u>
	(41.723.389)	(8.878.804)
<i>Примљени аванси</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	(705)	(7)
NIS Oil Trading, Франкфурт, Немачка	-	(4)
Светлост, Бујановац, Србија	<u>(18)</u>	<u>(18)</u>
	(723)	(29)
Укупно обавезе:	<u>(41.724.112)</u>	<u>(8.878.833)</u>
Обавезе, нето:	<u>(41.629.801)</u>	<u>(7.852.275)</u>
	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
<i>Приходи од продаје</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	5.798	3.660
Светлост, Бујановац, Србија	453.292	73.753
	<u>459.090</u>	<u>77.413</u>
<i>Остали пословни приходи</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	552	31.309
	<u>552</u>	<u>31.309</u>
<i>Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	(65.052)	(38.470)
	<u>(65.052)</u>	<u>(38.470)</u>
<i>Остали пословни расходи</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	(3.973)	(31.309)
Газпром Нефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација	(103.444)	-
	<u>(107.417)</u>	<u>(31.309)</u>
	<u>287.173</u>	<u>38.943</u>

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

27. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2010.	2009.
<i>Финансијски приходи</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	-	(63)
	-	(63)
<i>Финансијски расходи</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	(213)	(10.190)
Светлост, Бујановац, Србија	-	(7.599)
Газпром Нефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација	(10.533)	-
	(10.746)	(17.789)
	(10.746)	(17.852)
<i>Остали приходи</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	36	-
NIS Oil Trading, Франкфурт, Немачка	42.744	-
	42.780	-
<i>Остали расходи</i>		
О Зоне а.д. Београд, Србија	(2.951)	(1.194)
Светлост, Бујановац, Србија	(19.204)	(1.080)
	(22.155)	(2.274)
	20.625	(2.274)

Трансакције са институцијама и предузећима под контролом Владе Републике Србије:

	Потраживања		Дати аванси	
	30. септембар 2010	31. децембар 2009	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Аеродром Никола Тесла	5.929	9.307	-	-
JAT Airways	573.150	152.056	6	13
ХИП Петрохемија	1.306.683	605.633	-	-
ЕПС Електровојводина	4.778	4.892	9.014	208
МУП Републике Србије	366.778	335.356	1	-
РТБ БОР Група	2.004.654	1.981.689	31.453	31.453
Србијагас	7.096.140	6.337.810	362	362
Телеком Србија	39.250	35.452	-	190
Топлане (збирно)	347.132	1.283.834	1.609	-
Путари (збирно)	4.734	6.092	-	2.300
Војска Србије	233.995	233.995	-	439
	11.983.223	10.986.116	42.445	34.965

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

27. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

	Обавезе		Примљени аванси	
	30. септембар 2010	31. децембар 2009	30. септембар 2010	31. децембар 2009
Аеродром Никола Тесла	4.890	222	-	-
ЈАТ Airways	-	9	16	92
ХИП Петрохемија	87.047	114.314	280	261
ЕПС Електровојводина	1.129	240	-	6
МУП Републике Србије	1	20	75	86
РТБ БОР Група	-	207	-	1.603
Србијагас	268.895	272.053	18.249	23.759
Телеком Србија	16.957	11.244	61	-
Топлане (збирно)	2.660	808	905	11.444
Путари (збирно)	-	-	274	3
Војска Србије	-	560	116	116
	<u>381.579</u>	<u>399.677</u>	<u>19.976</u>	<u>37.370</u>

28. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Заштита животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Предузеће има обавезе по основу заштите животне средине. На дан биланса није извршено резервисање по наведеном основу из разлога недостатка релевантних података неопходних за процену изложености.

Закони о заштити животне средине су у развоју у Србији и Предузеће није укалкулисало обавезу за трошкове који ће настати, укључујући накнаде за правне и консултатске услуге, испитивање тла, пројектовање и имплементацију планова санације везаних за питања заштите животне средине, изузев оних обелодањених у напомени 13.

Руководство сматра да, на основу садашње регулативе везане за заштиту животне средине, трошкови повезани са питањима заштите животне средине неће бити значајно виши од већ укалкулисаних трошкова. Могуће је да такви трошкови значајно порасту у будућности, ако регулатива постане рестриктивнија.

У складу са купопродајним уговором, Предузеће је ангажовало независног консултанта, са циљем процене изложености Предузећа ризицима загађења животне средине. Након усвајања таквог извештаја од стране оба акциоара, Република Србија је одговорна само за штете проистекле из прошлих догађаја наведених у извештају. Међутим, одговорност Републике Србије је ограничена на 25% од продајне цене за све одштетне захтеве поднешене од стране Купца, укључујући одштетне захтеве у вези са заштитом животне средине.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

28. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Заштита животне средине (наставак)

У децембру 2009, Предузеће је ангажовало Д'Аполонија, Италија која има задатак да процени изложеност Предузећа ризицима загађења животне средине. Очекује се да ће резултати процене бити објављени крајем 2010.

Република Србија се купопродајним уговором, обавезала да уколико истраживање опреме Предузећа, која је постојала на дан куповине, покаже да опрема није у складу са еколошким захтевима, због застарелости или физиче исхабаности, никакве санкције се неће спроводити против Предузећа, док се таква опрема не модернизује или замени.

29. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 30. септембра 2010. године да је друштво измирило све пореске обавезе према држави.

30. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

У складу са Уговором о купопродаји акција преузета је обавеза:

- Социјалног програма, тако да:
  - зараде запослених у НИС-у ће бити годишње усклађиване сразмерно стопама годишње промене индекса трошкова живота у Републици Србији;
  - У периоду до 31. децембра 2012. године, НИС неће раскидати уговоре о запослењу са запосленима, против њихове воље, по основу технолошких или организационих промена;
  - НИС може понудити раскид уговора о запослењу, обезбеђујући једнократну отпремнину у износу од ЕУР 750 за сваку годину радног стажа;
- да се у периоду од четири године испуни обавеза инвестирања у складу са Програмом обнове и модернизације у износу од ЕУР 547 милиона обезбеђујући зајам са посебном наменом и Уговором прописаним условима у износу од ЕУР 500 милиона;
- да се у периоду од четири године обезбеди расподелу дивиденди од стране Друштва за сваку фискалну годину у износу који није мањи од 15% респективног нето профита по години;
- да се до 2020. године обезбеди континуитет производње и улагање у истраживачку делатност, да не прекине рад у рафинеријама, да количина прераде сирове нафте у Друштву може да задовољи потражњу српског тржишта за основним нафтним производима, да тржишни удео трговине дериватима и у малопродаји на тржишту Републике Србије неће бити мањи од нивоа постојећег удела у 2008. години;
- да се осигура спровођење Програма реконструкције и модернизације.

**Напомене уз периодичне кондензоване финансијске извештаје
за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2010.**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

31. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Није било битних догађаја након датума биланса стања.

У Новом Саду, 28.10.2010.

Лице одговорно за
састављање финансијских
извештаја

М.П.

Законски заступник
